

Sarajevo, 30.08.2021. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
23.08.2021. - 27.08.2021.

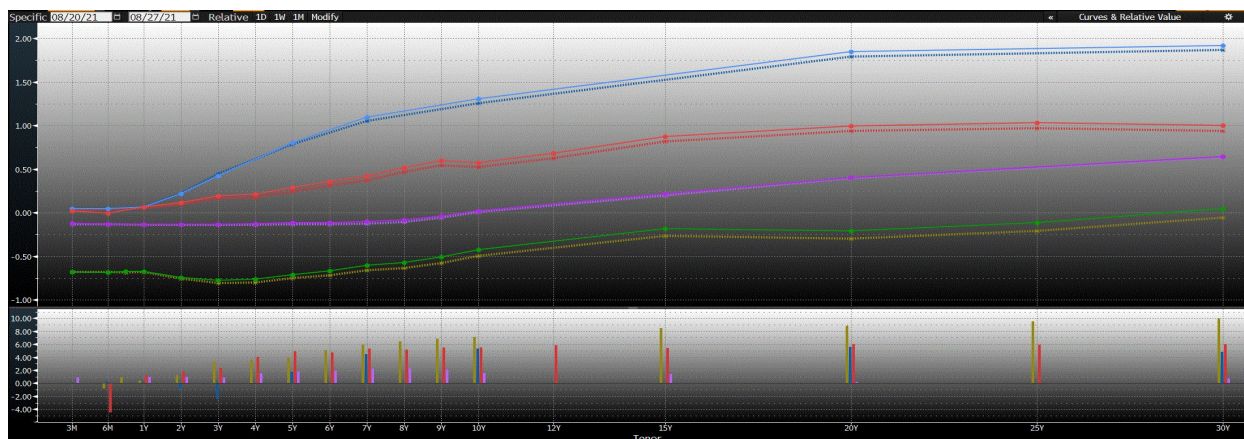
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	20.8.21 - 27.8.21				20.8.21 - 27.8.21				20.8.21 - 27.8.21				20.8.21 - 27.8.21			
2 godine	-0,75	-	-0,74	↗	0,22	-	0,22	→	0,10	-	0,12	↗	-0,12	-	-0,11	↗
5 godina	-0,75	-	-0,71	↗	0,78	-	0,80	↗	0,24	-	0,29	↗	-0,13	-	-0,11	↗
10 godina	-0,50	-	-0,42	↗	1,26	-	1,31	↗	0,52	-	0,58	↗	0,01	-	0,03	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	20.8.21 - 27.8.21			
3 mjeseca	-0,672	-	-0,668	↗
6 mjeseci	-0,682	-	-0,690	↘
1 godina	-0,667	-	-0,662	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 27.08.2021. godine (pune linije) i 20.08.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Nakon dužeg razdoblja slabih promjena prinosi obveznica eurozone su polovicom proteklog tjedna zabilježili izražen rast. U odnosu na prethodni tjedan prinosi njemačkih obveznica su povećani između 1 i 7 baznih bodova, a prinosi italijanskih obveznica između 1 i 9 baznih bodova. Najveće promjene zabilježene su kod prinosa obveznica sa dužim rokovima dospelja. Do rasta prinosa je, prema mišljenju analitičara, došlo najviše pod utjecajem pozicioniranja investitora uoči očekivano veće razine emisija obveznica u rujnu, kao i izjava zvaničnika ECB o pitanju makroekonomskih prognoza i PEPP programa ove institucije. Glavni ekonomista ECB Lane je izjavio da je ECB spremna da odgovori na bilo koju vrstu poremećaja na tržištu, koja bi mogla uslijediti nakon što Fed počne sa procesom povlačenja monetarnih stimulansa, ali i signalizirao da ECB neće žuriti sa odlukom o načinu provođenja programa kupovina obveznica kada u ožujku naredne godine istekne program hitne pomoći (PEPP). Potpredsjednik ECB De Guindos je izjavio da će „za nekoliko dana“ ECB ponovo objaviti ekonomske prognoze, ali da se u prošlosti pokazalo da su nakon revidiranih prognoza podaci bili bolji, sa stanovišta ekonomskog rasta, a

isti bi slučaj mogao biti u narednim tjednima. Dodao je da su svi vodeći pokazatelji za III tromjesečje pozitivni, da se očekuje dostizanje razine GDP-a od prije pandemije do kraja ove godine, te da bi inflacija u Europi u isto vrijeme mogla rasti blizu razine od 3%, dok se značajnije smanjenje inflacije očekuje u narednoj godini. Naredna sjednica ECB je zakazana za 9. rujna, kada se očekuje i priopćenje najnovijih makroekonomskih prognoza ove institucije. Prošlog tjedna objavljen je zapisnik sa posljednje sjednice ECB iz srpnja, koji je pokazao da nove smjernice o budućnosti monetarne politike ne predstavljaju neophodno značenje da će kamatne stope ostati „niže duže razdoblje“ ukoliko ECB uspije da održi inflatorna očekivanja na ciljanoj razini. Također, ovaj zapisnik je pokazao da je postojala opća suglasnost da se rasprava o budućnosti APP (redovni program kupovina obveznica ECB) odgodi za neku buduću sjednicu.

ECB je objavila podatke koji su pokazali da je kreditiranje kompanija u eurozoni nastavilo da bilježi usporenje prošlog mjeseca, te je time nastavljen trend smanjenog kreditiranja, što će vjerojatno povećati zabrinutost među kreatorima monetarne politike vezano za odlučnost banaka da povećaju kreditiranje.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	KOLOVOZ	59,6	59,5	60,2
2.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	SRPANJ	7,6%	7,6%	8,3%
3.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	KOLOVOZ	-4,9	-5,3	-4,4
4.	Ifo indeks poslovne klime – Njemačka	KOLOVOZ	100,4	99,4	100,7
5.	Ifo oček. povj. investitora za 6 mjeseci – Njemačka	KOLOVOZ	100,0	97,5	101,0
6.	GfK indeks povjerenja potrošača – Njemačka	RUJAN	-0,5	-1,2	-0,4
7.	Indeks uvoznih cijena – Njemačka (G/G)	SRPANJ	13,8%	15,0%	12,9%
8.	Indeks poslovnog povjerenja – Francuska	KOLOVOZ	112	110	113
9.	Indeks ekonomskog povjerenja – Italija	KOLOVOZ	-	114,2	115,9
10.	GDP – Njemačka (tromjesečno) final.	II tromjesečje	1,5%	1,6%	-2,0%
11.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	LIPANJ	-	28,4%	40,1%
12.	Stopa nezaposlenosti – Finska	SRPANJ	-	7,1%	7,6%
13.	Proizvođačke cijene – Španjolska (G/G)	SRPANJ	-	15,3%	15,4%
14.	Obujam maloprodaje – Irska (G/G)	SRPANJ	-	5,2%	9,8%

SAD

Godišnji simpozijum Feda u Jackson Hole je održan u petak na tematiku “Makroekonomska politika u neravnomjernoj ekonomiji”. Tržišni analitičari su ocijenili da je govor predsjednika Feda Powella u vezi s ekonomskim očekivanjima neutralan do blago pesimističan. Powell je podržao ideju da će sužavanje programa kupovina obveznica vjerojatno biti najavljeno krajem ove godine, ali nije naveo vremenski okvir za to sužavanje. Dodao je da je od srpanjskog sastanka FOMC-a uočen veći napredak u vidu snažnog izvješća o zapošljavanju za srpanj, ali i jačem širenju delta soja Covid19. Također je izjavio da će Fed pažljivo analizirati dolazeće podatke i razvoj rizika. Predsjednik Feda iz Atlante Bostic je izjavio da bi bilo razumno da Fed obustavi program kupovine obveznica od listopada ukoliko se nastavi snažno povećanje zaposlenosti, dodajući da bi bio zadovoljan ako se sa ovim počne u listopadu, ukoliko broj radnih mjesta u kolovozu dostigne razinu od milijun radnih mjesta koja su otvorena u prethodna dva mjeseca. Potpredsjednik Feda Clarida je izjavio da se zalaže da se počne sa smanjivanjem kupovina obveznica Feda krajem ove godine, ukoliko se nastavi snažno povećanje broja radnih mjesta.

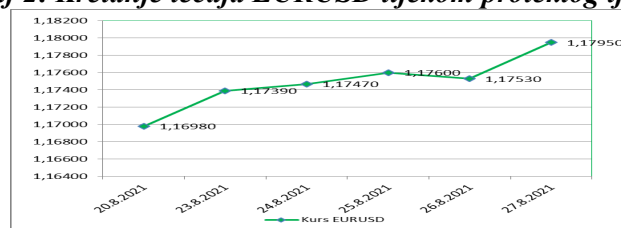
Predstavnički dom SAD je sa 220:212 glasova podržao rezoluciju o proračunu vrijednu 3,5 bilijuna USD, pod utjecajem pritiska i kampanje iz Bijele kuće, kao i uvjeravanja predsjedateljice Predstavničkog doma Pelosi koja je pomogla u ujedinjenju pojedinih frakcija demokrata da se usmjere ka osnovi ekonomske agende predsjednika Bidena. Predsjednik Biden je istaknuo da Predstavnički dom čini značajan napredak ka povijesnim investicijama koje će transformirati Ameriku – smanjenje poreza za zaposlene obitelji, te pozicioniranje američke ekonomije na putu dugoročnog ekonomskog rasta. Vezano za pitanje geopolitičkih odnosa, predsjednik Biden je odbacio molbu saveznika G7 za produženje povlačenja iz Afganistana do 31. kolovoza.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	KOLOVOZ	62,0	61,2	63,4
2.	PMI uslužnog sektora P	KOLOVOZ	59,2	55,2	59,9
3.	Kompozitni PMI indeks P	KOLOVOZ	-	55,4	59,9
4.	Indeks prerađ.sektora Feda iz Ričmonda	KOLOVOZ	24	9	27
5.	Prodaja novih kuća (M/M)	SRPANJ	3,1%	1,0%	-2,6%
6.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	20. kolovoz	-	1,6%	-3,9%
7.	Porudžbine trajnih dobara P	SRPANJ	-0,3%	-0,1%	0,8%
8.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	21. kolovoza	350.000	353.000	349.000
9.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	14. kolovoza	2.772.000	2.862.000	2.865.000
10.	GDP (Q/Q) S	II tromjesečje	6,7%	6,6%	6,3%
11.	Indeks raspoloženja potrošača	22. kolovoza	-	57,2%	56,5%
12.	Veleprodajne zalihe (M/M) P	SRPANJ	1,0%	0,6%	1,2%
13.	Osobna primanja	SRPANJ	0,3%	1,1%	0,2%
14.	Osobna potrošnja	SRPANJ	0,4%	0,3%	1,1%
15.	PCE deflator (G/G)	SRPANJ	4,1%	4,2%	4,0%
16.	Indeks povjerenja potrošača Sveuč. iz Mič. F	KOLOVOZ	70,8	70,3	81,2

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio rast sa razine od 1,1698 na razinu od 1,1795.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Ekonomski oporavak Velike Britanije je oštro usporen u prošlom mjesecu usprkos uklanjanju preostalih restrikcija uvedenih zbog pandemije. Razlog usporenja u velikoj mjeri dolazi kao posljedica toga što su kompanije pretrpile najveći nedostatak radne snage i sirovina u posljednjih deset godina. Posljednji rezultati istraživanja, koje je objavio Markit, pokazuju da je rast u privatnom sektoru tijekom kolovoza usporen na najnižu razinu u posljednjih šest mjeseci. Maloprodaja u Velikoj Britaniji je tijekom kolovoza zabilježila najveći rast u posljednjih skoro sedam godina, pri čemu su porudžbine zabilježile novi vrhunac, dok su zalihe smanjene na rekordno nisku razinu, što se odrazilo na cijene.

Proizvodnja automobila u Velikoj Britaniji je smanjena na najnižu srpanjsku razinu od 1956. godine pod utjecajem globalnog nedostatka poluprovodničkih čipova i osoblja koje se moralo samoizolovati zbog virusa Covid19. Volumen proizvodnje je smanjen za 37,6% godišnje, te je u prošlom mjesecu proizvedeno 53.438 vozila. S druge strane, "dramatični" oporavak na tržištu rada je doveo do rasta plaća, ali i ukazao na nedostatak kvalificirane radne snage u nekim industrijama.

Odluka o povlačenju porezne olakšice za kupovinu nekretnina se odrazila na ovo tržište. Broj prodatih kuća u Velikoj Britaniji je smanjen za više od 50% tijekom prošlog mjeseca, nakon što je povučena porezna olakšica kojom je potaknuta prodaja nekretnina tijekom pandemije Covid19. Ured za praćenje poreza u Velikoj Britaniji je objavio vijest da je tijekom srpnja prodano 73.740 kuća, što je za 63% manje u odnosu na lipanj, kada su kupci ubrzali procese kupovine kako bi iskoristili poreznu olakšicu.

Uprava za financijski nadzor (Financial Conduct Authority, FCA) je objavila da najveća svjetska burza kriptovaluta Binance nije odgovarajuća da bi nadzor nad njenim poslovanjem bio odgovarajući, te ističe da postoje značajniji rizici za klijente koji koriste njene usluge. Ova burza je bila pod pritiscima brojnih regulatora širom svijeta tijekom proteklih tjedana zbog zabrinutosti vezano za korištenje kriptovaluta u pranju novca i rizika za klijente. FCA je tijekom lipnja burzi Binance zabranila obavljanje aktivnosti koje su pod nadzorom FCA, te je uvela nekoliko zahtjeva na ovoj platformi.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI prerađivački sektor P	KOLOVOZ	59,5	60,1	60,4
2.	PMI uslužni sektor P	KOLOVOZ	59,1	55,5	59,6
3.	PMI kompozitni indeks P	KOLOVOZ	58,7	55,3	59,2
4.	CBI porudžbine prerađivačkog sektora	KOLOVOZ	16	18	17

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR, te je tečaj EURGBP zabilježio pad sa razine od 0,85880 na razinu od 0,85692. GBP je aprecirala i u odnosu na USD, te je tečaj GBPUSD povećan sa razine od 1,3623 na razinu od 1,3764.

JAPAN

Početkom proteklog tjedna su objavljeni PMI indeksi za kolovoz koji su nastavili da bilježe smanjenje u kolovozu. Iz IHS Markit je priopćeno da su firme bile suočene sa ozbiljnim poremećajima u lancu ponude usljed globalnog manjka poluprovodnika. Također, član MPC BoJ Nakamura je upozorio na mogućnost da bi situacija sa manjkom čipova za poluprovodnike, ukoliko potraje do ostatka ove godine, mogla utjecati na to da tvornice u jugoistočnoj Aziji ostanu zatvorene, te je time naglasio ograničenja na strani ponude. S druge strane, ministar ekonomije Japana Nishimura je izjavio da nema promjena u prognozama da bi GDP trebalo da se do kraja ove godine oporavi na razinu zabilježenu prije pandemije, usprkos rastućoj zabrinutosti vezano za širenje Covid19 u ovoj zemlji. U mjesečnom izvješću Vlade za kolovoz se navodi da ekonomija nastavlja da bilježi rast, ali da pokazuje određene slabosti jer su uvjeti i dalje ozbiljni zbog pandemije. Ministar zadužen za kontramjere Covid19, je izjavio da se u Japanu razmišlja o tome da se izvanredno stanje proširi na još 8 regija, na ukupno 21, kako bi se obuzdao oštar rast zaraženih Covid19. Vlada je ovakvo stanje do sada proglasila u 13 od ukupno 47 regija, uključujući glavni grad Tokio, te se očekuje da restrikcije ostanu na snazi do 12. rujna. Najviši zvaničnici Japana imaju povećana očekivanja da bi liječenje „koktelom antitijela“ mogao predstavljati još jedan stub u naporima ove nacije da se bori protiv pandemije, a nakon što se prethodnih mjeseci uglavnom oslanjalo na cijepljenje, te nakon što je upotreba ovog lijeka proširena i na pacijente koji se ne nalaze na bolničkom liječenju.

Vodeća stranka Japana liberalnih demokrata bi sljedećeg mjeseca trebalo da održi izbore čelnika ove stranke u vrijeme kada opada popularnost aktualnog premijera Suga. Kao protukandidat premijeru na ovim izborima će biti bivši ministar vanjskih poslova Kishida.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

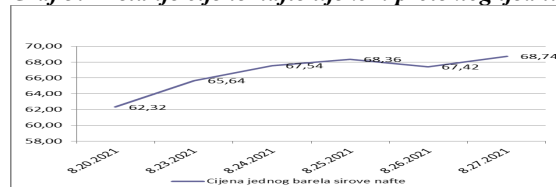
Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI kompozitni indeks (prelim.)	KOLOVOZ	-	45,9	48,8
2.	PMI indeks prerađivačkog sektora (prelim.)	KOLOVOZ	-	52,4	53,0
3.	PMI indeks uslužnog sektora (prelim.)	KOLOVOZ	-	43,5	47,4
4.	Prodaje u tržišnim centrima (G/G)	SRPANJ	-	4,2%	-1,6%
5.	Prodaje u supermarketima (G/G)	SRPANJ	-	4,6%	1,7%
6.	Vodeći indeks (final.)	LIPANJ	104,1	104,1	102,6
7.	Koincidirajući indeks (final.)	LIPANJ	94,0	94,5	92,1
8.	Porudžbine strojnih alata (G/G) final.	SRPANJ	93,4%	93,4%	96,6%
9.	Proizvođačke cijene uslužnog sektora (G/G)	SRPANJ	1,3%	1,1%	1,3%
10.	Stopa inflacije – Tokio	KOLOVOZ	-0,3%	-0,4%	-0,4%

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast sa razine od 128,44 na razinu od 129,54. JPY je blago deprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine 109,78 na razinu od 109,84.

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 62,32 USD (53,27 EUR). Tijekom proteklog tjedna cijena nafte je imala tendenciju rasta. Na zatvaranju tržišta, u ponedjeljak, cijena nafte je zabilježila rast od 5,33% u odnosu na dan ranije, što je najveći dnevni rast cijene od studenoga. Ovim je prekinut sedmodnevni uzastopni pad cijene nafte, a što je rezultat deprecijacije dolara i rasta dioničkih indeksa, koji su imali veći učinak na cijenu nafte nego povećani broj zaraženih novim sojem virusa. Pojedini analitičari očekuju da će u ovom tjednu doći do većeg usklađivanja, ali da će raspoloženje tržišta i dalje biti usmjereno ka tome da će ovo tržište biti „tržište medvjeda“. Do sredine tjedna cijena je nastavila rasti, nakon što je američki regulator za lijekove dao potpuno odobrenje za cjepivo Pfizer kao zaštitu protiv virusa Covid19, što je potaknulo očekivanja investitora da će se tražnja za naftom povećati. Još jedan signal koji je utjecao na rast cijene nafte jeste i taj da je Kina svela broj lokalnih zaraza na nulu, dok drumski promet pokazuje znakove oporavka. Također, Kina je ponovo otvorila luku Ningbo, koja je jedna od najprometnijih na svijetu, nakon što je bila dva tjedna zatvorena. Također, podaci o stanju zaliha nafte u SAD, koji su pokazali da je došlo do njihovog smanjenja, su dali doprinos rastu cijene nafte. Blagi pad cijene zabilježen je u četvrtak, a rezultat je pojačane zabrinutosti da bi rast broja zaraženih delta sojem virusa mogao umanjiti tražnju za naftom. Krajem tjedna cijena nafte je imala tendenciju rasta pod utjecajem ekstremno opasne oluje „Ida“ koja je kategorirana u kategoriju 4, a koja je izazvala strah od razaranja u Luizijani i ostalim državama regije.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 68,74 USD (58,28 EUR). Promatrano na tjednoj razini cijena nafte je povećana za 10,30%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.781,11 USD (1.522,58 EUR). Tijekom proteklog tjedna cijena zlata je imala tendenciju rasta i uglavnom je bila pod utjecajem očekivanja priopćenja na godišnjem simpoziju Feda u Jackson Hole, na kojem su investitori očekivali da će biti priopćeno više informacija o monetarnoj politici Feda. Početkom tjedna cijena zlata je povećana na najvišu razinu u posljednja dva tjedna pod utjecajem deprecijacije dolara, ali i špekulacija da bi Fed mogao odložiti odluku o usporanju kvantitativnih olakšica. Ove špekulacije su pojačane nakon što je predsjednik Feda iz Dalasa Kaplan ukazao na to da će utjecaj novog delta soja virusa barem izazvati raspravu među članovima FOMC-a. Sredinom tjedna cijena je zabilježila pad, ali se i dalje kretala u uzanom rasponu s obzirom na iščekivanja investitora vezano za priopćenja sa godišnjeg simpozija u Jackson Hole, na temelju kojih bi se moglo naslutiti u kom pravcu će se odvijati odluke o daljem ublažavanju monetarnih stimulansa u SAD. Također, širenje pandemije i utjecaj na ekonomski rast, su utjecali na investitore i njihove odluke o pozicioniranju u zlatu. U svakom slučaju, poseban fokus je bio na obraćanju predsjednika Feda Powella.

Cijena zlata je tijekom trgovanja u petak imala tendenciju rasta pod utjecajem deprecijacije USD i viših cijena dionica, ali i nakon izjava predsjednika Feda Powella na samitu u Jackson Hole kojima je sugerirao da Fed neće pretjerano reagirati na skoriji rast inflacije, koji se i dalje promatra kao privremen.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.817,57 USD (1.540,97 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je povećana za 2,05%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

